

Ku dhaqan Xafiis D.

Faafinta **Rasmiga ah**
الرسمية **الجريدة**
Official **Bulletin**

EE JAMHUURIYADDA SOOMAALIYA

Sanadka 10aad

Muqdisho, 31 Maarso 2023

Lr. 1

Waaxda Maamulka Faafinta Rasmiga ah
Ee Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda

FAAFIN BILAHA SOO BAXAY

Qiimaha waa \$XXX Dollar, lambar waliba – **RUKUNKA**: Sanaddii waa \$XXX Dollar, Soomaaliya gudaheeda – Dibaddeedana waa \$XXX Dollar. Rukunka la weydiisto waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilaabmaa 1 Janaayo. Qiimaha Qoritaanku F.R halkii sadar iyo wixii ka yar waa \$XXX Dollar – Rukunka iyo Qoritaanku waxaa la weydiistaa Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah – Lacagta waxaa lagu bixiniyaa Xafiiska Canshuuraha ee Wasaaradda Maaliyadda.

KOBNIIN

BOGGA KOOWAAD

SHARCI

W.M

BOGGA LABAAD

XEER

BOGGA SEDDEXAAD

TALOOYIN, ISGAARSIIN, OGAYSIIS, IWM

BILAHA

JANUARY, FEBRUARY, MAARSO

2023

FEDERAL REPUBLIC OF SOMALIA
OFFICE OF THE PRESIDENT

SHARCI LR.004
ANSIXINTA HINDISE SHARCIYEEDKA CUNAQABATAYNTA MAALIYADEED EE CAYIMAN

MADAXWEYNAHA J.F.S.,

- MARKUU ARKAY: Qodobka 87^{aad}, Faqradda 1^{aad} iyo Faqradda 2^{aad} ee Dastuurka KMG.
- MARKUU ARKAY: Qodobka 90^{aad}, Xarafka "F" ee Dastuurka KMG.
- MARKUU ARKAY: Warqadda Gudoomiyaha Golaha Shacabka XGGSH//B11/23, ku taariikheysan 28/02/2023, kuna saabsan **Soo Gudbin Hindise Sharciyeedka Cunaqabataynta Maaliyadeed ee Cayiman.**
- MARKUU TIXGELIYAY: Baahida loo qabo in la ansixiyo lana meel-mariyo Sharcigan.

Waxa uu Madaxweynuhu soo saaray sharcigan:

Qodobka 1^{aad}

Laga billaabo marka uu Madaxweynuhu saxiixo Sharcigan, waxa si rasmi ah loo oggolaaday Ansixinta Hindise Sharciyeedka Cunaqabataynta Maaliyeed ee Cayiman.

Qodobka 2^{aad}

Marka uu Madaxweynaha J.F.S. saxiixo Sharcigan, waxa lagu soo daabici doonaa Faafinta Rasmiga ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

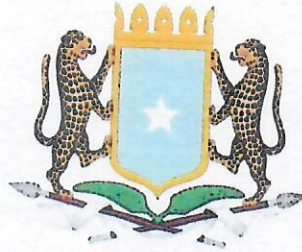
Muqdisho, 08 Maarso 2023

JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA
XAFIISKA HANTIDHAWRKA GUUD
DIWAAN NO: HAN-027-23
TAARIKH: 26-03-2023
SAXIIX:
HANTIDHAWRAHA GUUD
AVV. Ahmed Isse Gutale

Madaxweynaha J. F. S

Mudane Dr. Xasan Sheekh Maxamuud

**JAMHUURIYADDA FEDERAALKA
SOOMAALIYA**

**HINDISE SHARCIYEEDKA
CUNAQABATAYNTA MAALIYADEED EE
CAYIMAN**

HORDHAC

Dowladda Federaalka Soomaaliya waxaa ka go'an sidii ay u sugi lahayd bad-qabka dadkeeda iyo hantida dalka, iyadoo ujeeddadu tahay sidii looga hortagi lahaa khataraha ka dhanka ah Muwaadiniinta iyo Shirkadaha Soomaaliyeed, gaar ahaana maalgelinta argagixisada. Iyadoo maanka lagu hayo taas, isla markaana la tixgelinayo go'aammada Qaramada Midoobay ee aan xubinta ka nahay, ayay Dowladdu go'aansatay inay dejiso Sharci iyo Xccrarkii looga baahnaa si loo dhaqan-geliyo istiraatiijiyadda lagu ciribtirayo maalgelinta argagixisada, walibana lagu hirgelin karo go'aammada Qaramada Midoobay ee khuseeya Cunaqabataynta Cayiman ee Maaliyadeed.

Sharcigaan iyo Xccr-nidaamiyaashiisa ka dhalan doono ayaa Dowladda Soomaaliya siin doona dariiqa sharciga ah ee loo marayo marka lagu sameynayo asteyn shirkado ama shakhsiyaad si cunaqabatayn loogu soo rogo.

Intaa waxaa dheer, Sharcigan wuxuu awood u siinayaa Dowladda inay si buuxda u fuliso waajibaadkeeda kaga aaddan go'aammada la xiriiira cunaqabataynta oo ay soo saarto Qaramada Midoobay. Go'aammadan oo ay soo saaraan Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay ayaa waxaa ka mid ah kuwo looga dan lecyahay in lagu soo rogo cunaqabatayn ka dhan ah shakhsiyaad iyo shirkado cayiman, kuwaas oo ay Qaramada Midoobay u aragto inay ku xad-gudbeen shuruucda caalamiga ah, sidaas darteedna ay khatar ku yihiin nabadda iyo ammaanka caalamka.

CUTUBKA 1-AAD: MAGACA, UJEEDDADA IYO QEEXITAANNADA

Qodobka 1aad:

Magaca iyo Baaxadda Sharciga

1. Sharcigan waxaa lagu magacaabaa Sharciga Cunaqabataynta Maaliyadeed ee Cayiman.
2. Sharcigan waxaa lagu dhaqayaa dadka lagu tuhmo maalgelinta argagixisada oo kaliya.

Qodobka 2aad:

Ujeeddada

1. Ujeedka Sharcigan ayaa ah in Soomaaliya yeclato nidaamyo cunaqabatayn maaliyadeed oo adag oo u oggolaanaya inay hirgeliyo cunaqabataynta gudaha, walibana ay fuliso iyadoo tixgeliyey xubinnimadeed Qaramada Midoobay go'aannada Golaha Ammaanka ee la xiriiira nidaamka cunaqabataynta ee ku aaddan cunaqabataynta iyo la dagaallanka maalgelinta argagixisada.
2. Sharcigani waxa uu dhigayaa habraacyada looga baahanyahay inay u-hoggaansamaan hay'adaha maamulka iyo kuwa kormeerka markii ay u asteynayaan hay'ad ama shaqsi cunaqabatayn maaliyadeed ee cayiman, ku darista ama ka saarista Liiska Shakhsiyaadka La-asteyyay, iyo xayiraad kala noqoshada hanti ama lacag horay loo xayiray.
3. Sharcigani waxa kale oo uu dejinayaa habraaca cabashada ee ka dhanka ah tillaabooyinka lagu xusay farqada 3aad.

Qodobka 3aad:

Qeexitaannada

1. Haddii aan si kale loogu qeexin sharcigan gudihiiisa, creyadan soo socdaa waxay yeelanayaan macnaha soo socda:

- a. "Shakhsiyaadka la astecyay" waxaa loola jecdaa shaqsiyaad la astecyay iyadoo la raacayo habraaca uu dhigayo Sharcigan iyo xeer-nidaamiyaashiisa taaso u oggolaanaysa Guddiga inuu u astecyay shakhsiyaad sababo cunaqabatayn maaliyadced darteed ama dadka lagu astecyay Qaraarka Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay. Shakhsiyaadkaan waxaa ka mid ah (marka laga soo tago shakhsi iyo hay'add shaqsiyad qaanuunced leh), urur kasta ama isu-tag shaqsiyaad.
  - b. "Liiska Shakhsiyaadka La-astecyay" waxaa loola jecdaa liis ay soo diyaariyeen guddiga qaran ee ka hortaga lacag dhiqida iyo maalgelinta argagaxisada, oo ay ku qoran yihiin magacyada hay'adaha iyo shakhsiyaadka loo astecyay si waafaqsan Sharcigan.
  - c. "Qaraarada Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay" waxaa loola jecdaa qaraar uu ansixiyay Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay ee la xiriira maalgelinta argagaxisada.
  - d. "Wasaarad" waxaa loola jecdaa Wasaaradda Maaliyadda ee Xukuumadda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
  - e. "Wasiir" waxaa loola jecdaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda ee Xukuumadda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
  - f. "Guddiga" waxaa loola jecda Guddiga Qaran ee la Dagaalanka ka hortaga Lacag Dhaqidda iyo Maalgelinta Argagaxisada. Wuxuuna ka kooban yahay; Wasiirka Maaliyadda oo noqonaya Guddoomiye, Wasiirka Cadaaladda, Xeer Illaaliyaha Guud, Wasiirka Ganacsiga iyo Warshadaha, Wasiirka Amniga Qaranka, Guddoomiyaha Bangiga Dhexe ee Soomaaliya, Agaasimaha Hay'adda Sirdoonka Qaranka, iyo Agaasimaha Xarunta Warbixinnada Maaliyadda oo ah Xoghayaha Guddiga.
  - g. "Hay'adaha Kormeerka" waxaa loola jecdaa Booliiska, Xarunta Warbixinta Maaliyadda (FRC), Hay'adda Sirdoonka iyo Nabadsugidda Qaranka iyo Bangiga Dhexe ee Soomaaliya.
  - h. "Xayiraad" waxaa loola jecdaa ku soo rogidda xayiraad hanti ama lacag si looga hortago in la isticmaalo. Isticmaal lacag ama hanti waxaa loola jecda marka la warcejiyo, la sarifo, la iibsho ama la raro.
2. Eray kasta oo kale oo ka dhex muuqda Sharcigan iyo Xeerkasta oo lagu soo saaray si waafaqsan Sharcigan ee lagu qeexay Sharciga Ka Hortagga Lacag Dhaqidda Iyo Maalgelinta Argagaxisada, ee 2016 wuxuu lahaanaya macnaha lagu sheegay Sharcigaas.

Qodobka 4aad:

Dembiga Maalgelin Argagixiso

1. Sida ku qeexan Qodobka 3aad ee Sharciga Ka Hortagga Lacag Dhaqidda Iyo Maalgelinta Argagaxisada, ee 2016, qof wuxuu galay "dembiga maalgelin argagixiso" haddii, isagoo adeegsanaya hannaan kasta, ha ahaato si toos ah ama si dadban, ugu deeqo ama u uruuriya dhaqaale, ama isku daya samaynta labadaas arrimood, iyada oo ujeeddadu tahay in loo isticmaalo ama ogyahay in loo isticmaalayo guud ahaan ama qayb ahaan ujeeddooyinka hoos ku xusan:
  - a. Si loogu fuliyo fal argagixiso; ama
  - b. Si loogu taageero Shakhsi Argagixiso ah; ama
  - c. Si loogu taageero urur argagixiso; ama
  - d. Maalgelin safar dagaalyahan argagixiso oo ajnebi ah.
2. Dembiga ku xusan faqradda (1) ee Qodobkan waa lagalay:
  - a. Xataa haddii falka argagixiso aanu dhicin ama aan la isku dayin;
  - b. Xataa haddii dhaqaalaha aan loo isticmaalin in lagu galo ama la isku dayo fal argagixiso;
  - c. Iyada oo aan la cegayn dalka ama dhulka falka argagixiso loogu talo galay inuu ka dhaco.
3. Waxaa dembi ah:

- a. In laga qayb qaato iyada oo gacan siin ah dembi ku xusan faqradda (2);
- b. In la abaabulo ama lagu hago cid kalc inay galaan dembi ku xusan faqradda (2); ama
- c. In si ku talagal ah loogu qaaraan darsado si ay u galaan dembiga ku xusan faqradda (2) ama qaraanka la sameeyey iyada oo la og yahay in kooxdu ay gelayso dembi ku xusan faqradda (2).

CUTUBKA 2-AAD:
XAYIRAADA MAALIYADDA, ASTEYNTA SHAKHSIYAADKA IYO DIB
U EEGISTA ASTEYNTA

Qodobka 5aad:

Wajibaadka Macluumaad Bixinta Sababo Asteeyn Darteed Iyo
Awoodaha Hay'adaha Kormeerka

1. Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagaxisada iyo Hay'adaha Kormeerka, kuna hawlan shaqada aqoonsiga iyo asteeynta ee ku xusan Qodobka 6, waxa ay awood u leeyihiin inay hay'adaha iyo shakhsiyaadka oo dhan ka dalbadaan in ay soo gudbiyaan macluumaadka iyo dokumentiyada gacan ka gaysan kara aqoonsiga iyo asteeynta shakhsiyaadka iyo hay'addaha. Marka aan loo soo gudbin macluumaadka ay rabaan, Hay'adaha ku hawlan shaqada aqoonsiga iyo asteeynta waxay raadsanayaan caddeymaha ay u baahanyihiin iyadoo u hoggaansamaya Qodobada Xeerka Habka Ciqaabta Soomaaliyeed ee haggaa caddeymaha iyo uruurintooda.
2. Dhammaan Hay'addaha Warbixinnada (Reporting Entities) ee lagu sheegay Qodobka 4-aad ee Sharciga Ka Hortagga Lacag Dhaqidda Iyo Maalgelinta Argagaxisada, waa inay si degdeg ah ugu wargeliyaan Guddiga iyo Hay'adaha Kormeerka, dhammaan macluumaadka la xiriira macaamilaadka maaliyadeed oo dhan haddii ay ka shakiyaan ama ay haystaan sabab macquul ah oo ay uga shakiyaan in macaamilkaas maaliyadeed, ama isku-daygaas macaamilkaas maaliyadeed uu xariir la leeyahay dhaqaale xiriir lalch, loo isticmaalaay ama loo isticmaalaayo ama lagu taageerayo argagixiso, falal argagixiso ah ama ururo argagixiso ah.

Qodobka 6aad:

Aqoonsiga iyo Asteeynta Shaqsiyaadka

1. Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagaxisada ayaa mas'uul ka ah usoo jecdinta Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay inay asteyaan shakhsiyaad iyo bixinta caddaynta ku filan asteeynta ay soo jecdiyeen, iyada oo loo marayo nidaamka diblomaasiyadeed ee u degsan Wasaaradda Arrimaha Dibadda iyo Iskaashiga Caalamiga ah. Si loo fuliyo hannaanka aqoonsiga iyo asteeynta, waxaa la dejiinayaa xeer-nidaamiye lagu hagaayo habka lagu aqoonsanayo dadka la asteynaayo iyadoo lagu salaynayo shuruuddo la cayimay.
2. Marka ay jiraan sababo maangal ah oo saldhig u noqonkara asteeynta shakhsiyaad ama hay'ad, Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagaxisada waa inay go'aankooda ku gaaraan Seddex Meelood Labo (2/3) shaqsiga ama hay'adda soo buuxisay shuruudaha la cayimay, waxayna u idmanyahiin inay si degdeg ah oo wax ku ool ah baaritaan u sameeyaan, go'aana kaga gaaraan muddo bil ah asteeynta. Waxay sidoo kale ka codsanayaan wadamada kale inay asteynaayan ama ay dhaqan galiyaan asteeynta gudaha dalka laga sameeyay kadib markii ay maxkamada sare go'aan kama dambeyna ah ka gaarto asteeynta ama muddada racafaanka ay ka dhammaato shaqsiga ama hay'adda.

3. Marka qof ama hay'ad uu asteeyo Guddiga ama Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay, waa in isla markiiba la xayiraa lacagta ama hantida shakhsiga iyo hay'adda la asteeyay.
4. Waa in si degdeg ah lagu ogcysiya qofka ama shirkadda la asteeyay:
  - a. Asteeynta lagu sameeyay iyo saameynta ay leedahay; iyo
  - b. Fursada dib-u-ecgista ka furan asteeynta lagu sameeyay iyo cidda ay kala xiriirayaan.
5. Xeer-nidaamiye kasta oo khusceya dhaqangelinta asteeynta waa in loo dhaqan-geliyaa si waafaqsan Sharcigan iyo Axdiyada Caalamiga ah oo ay Soomaaliya qayb ka tahay.

Qodobka 7aad:

Xayiraada Lacagta iyo Hantida

1. Iyadoo loo hoggaansamayo Qodobka 6-aad ee Sharcigan ee khusceya asteeynta shakhsiyaadka;
  - c. Dhammaan shakhsiyaadka ama hay'adaha, oo ay ku jiraan Hay'addaha Warbixinnada (Reporting Entities), waa inay si degdeg ah u xayiraan lacagta iyo hantida shakhsiyaadka la asteeyay iyadoo loo hoggaansamayo Qodobka 6-aad ee Sharcigan;
  - d. Dhammaan shakhsiyaadka jooga iyo hay'addaha kuyaala gudaha dalka Soomaaliya iyo muwadiniinta Soomaaliya waxaa ka mamnuuc ah in ay u oggolaadaan hanti ama lacag ama adeegyada kale ee la xiriira maaliyadda, si toos ah iyo si dadbanba, shakhsiyaad ama hay'addo la asteeyay, iyo waliba shirkadaha ay leeyihiin ama ay xukumaan dadka la asteeyay, si toos ah iyo si dadbanba. Waxaa kaloo mamnuuc ah in ay u oggolaadaan shakhsiyaadka matalayaa, hantida, lacagta ama adeegyada kale ee la xiriira maaliyadda oo ay leeyihiin shakhsiyaadka la asteeyay.
  - e. Tallaabada ku xusan Farqadda 1(b) ee Qodobkan waa in lagu dabaqo lacagta ama hantida lagu qeexay Sharciga Ka Hortaga Lacag Dhaqidda iyo Maalgelinta Argagaxisada, 2016.
2. Waxaa lasoo saaraya xeer-nidaamiye caddeynayaa habraaca xayiraadda hantida iyo lacagaha shakhsiyaadka iyo hay'addaha la asteeyay. Xeer-nidaamiyahaan waa in loo dhaqangeliya si waafaqsan Sharcigan iyo heshiisyada caalamiga ah oo ay Soomaaliya qaybta ka tahay.

Qodobka 8aad:

Xaqa Iyo Habka Codsashada Ka Dhanka Ah Asteeyn Lasameeyay

1. Xilli kasta oo asteeyn la sameeyay ay wali dhaqan gal tahay, shaqsigaa ama hay'adda la asteeyay:
  - a. Waxa uu ka codsan karaan Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagaxisada inay is beddel ku sameeyaan asteynta, ama;
  - b. Inay ka noqdaan asteynta.
2. Haddii codsi ku xusan faqradda 1-aad ee Qodobkan oo la xiriira asteeyn lasameeyay lasoo gudbisto, codsi kale lagama soo daba gudbin karo haddii uusan is-beddel ku imaan sababihii loo adeegsaday codsigii hore ama ay jirto arrin muhiim ah oo aan Guddigu hore u tixgelin.
3. Codsiga ku xusan Qodobkan marka lasoo gudbiyo, Guddiga waa inuu go'aan ka gaara in wax laga beddelayo ama laga noqonaayo asteeynta ama wax is-beddel ah aan lagu sameeyn muddo bil ah.
4. Haddii ay Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagaxisada ay iskood ugu cadaato, ama codsi uu uga yimaado shakhsi ama hay'adda la asteeyay, kuna saabsan in shuruudihii looga baahnaa asteeynta shaqsigaa ama hay'addaas aan la buuxin, Guddigu waa inuu u gudbiyaa codsi ka saaris liiska asteeynta guddiga cunaqabataynta Qaramada Midoobay ee ku shaqada leh, haddii asteeynta markeedii horaba lasameeyay iyadoo loo hogaansamayo qaraar Qaramada Midoobay. Haddii asteeyntu aheyd mid maxalli ah, Guddigu isagoo raacaya habraacyada ka dhashay sharcigan ayuu ka noqonaaya asteeynta.

5. Shakhshi ama hay'ad kasta oo hantideeda ama lacagteeda lagu xayiray si waafaqsan Qodobka 7aad, balse magaciisa laga saaray Liiska Shakhsiyaadka La-astecyay, waxa ay Guddiga ka codsan karaan inuu xayiraada ka qaado hantidooda ama lacagtooda.

Qodobka 9aad:

Dacwadaha Ka Dhanka Ah Astecynta

1. Qofkasta oo la astecyay, Guddiguna uusan ka qaadin asteynta markuu codsi u gudbistay kadib, wuxuu Maxkamadda Sare ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya oo keliya ka furan karaa dacwad ka dhan ah go'aamadda uu Guddigu ka gaaray codsigiisa muddo bil ah.
2. Marka ay galeyso dacwadaha ka dhanka ah go'amada Guddiga, Maxkamadda Sare waxay ku koobaysaa dhageysiga dacwadeeda go'aan ka gaarista:
  - a. In astecynta codsadhaha ay ku dhacday si qalad; ama
  - b. In shuruudaha loo adeegsaday astecynta ay yihiin kuwa wali dhaqangalka ah.
3. Inta ay ku guda jirto dacwadda, Maxkamadda Sare waa inay tixgelisaa saameynta uu go'aankeedu ku yecelan karo u hoggaansanaanta Dalka iyo waajibaadkiisa caalamiga ah, sida kuwa ka dhasha Qaraarada Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay ee la xiriira kahortaga maal-gelinta argagixisada.
4. Haddi Maxkamadu ay u caddaato in asteynta ay u dhacday si qaldan Maxkamadu waxay go'aamineysaa magdhow u dhigma dhibta soo gaarta Shakhsga ama Hay'adda la astecyey.
5. Go'aanka Maxkamadda Sare wuxuu noqonayaa kama dambays.

CUTUBKA 3-AAD:

WAXYAABAHA REEBAN, KORMEERKA IYO CIQAABAHA

Qodobka 10aad:

Lacagaha Ama Hantida Ka-Reeban Xayiraadda Sababo Bini'aadannimo Darteed

1. Marka lacag ama hanti shakhsi ama hay'ada leedahay lagu soo rogaayo xayiraad si waafaqsan Qodobka 6-aad ee Sharcigan ama xeer-nidaamiye-yaashiisa, hantida ama lacagta hoos ku qoran waaka reebantahay xayiraad:
  - a. Lacagaha daruuriga u ah kharashaadka nolosha ee aasaasiga ah, sida midda loogu talagalay in lagu dabbaro kirada, cunnada, caafimaadka, canshuurta, caymiska, kharashaadka waxbarashada, biyaha iyo korontada.
  - b. Lacagaha maangalka ah ee loogu talagalay oo keliya bixinta kharashaadka kaalmooyinka sharciga iyo arrimaha kale ee la xiriira adeegyadaan.
  - c. Lacagaha maangalka ah ee loogu talagalay oo keliya bixinta adeegyada ama khidmooyinka waajibay ee loogu talagalay kceydinta iyo ilaalinta lacagaha ama hantida la xayiray.
2. Waxaa lasoo saaraya Xeer-nidaamiye waafaqsan Sharcigan, kaasoo la jaan qaadi kara nidaamyada Qaramada Midoobay, kaaso jiddecynaayay habraaca ay u hogaansamaayan shakhsiyaadka iyo hay'addaha xayiradda lasaaray marka ay isticmaalayaan lacagaha iyo hantida lagu xusay faqradda 1-aad ee Qodobkan.

Qodobka 11aad:

Hay'addaha Dabagalka iyo Kormeerka

1. Guddiga iyo Hay'adaha Dabagalka iyo Kormeerka waxay ka dalban karaan warbixin walba oo daruuri ah, oo ay ku jiraan dukumintiyada iyo diiwaanada dhamaan Hay'adaha Warbixinnada (Reporting Entities) si'ay u hubiyaan sida ay hay'addahaasi ugu hoggaansamayaan Sharcigaan iyo Xeer-nidaamiye-yaashiisa. Hay'addaha Warbixinnada (Reporting Entities) waxaa waajib ku ah

- inay siiyaan warbixinnada, dukumintiyada iyo macluumaadka ay hayaan Guddiga, Hay'addaha Dabagalka iyo Kormeerka.
2. Guddigu waa inuu faafiya warbixinnada daruuriga ah oo ay ka mid yihiin liiska asteymaha lasameeyay, liiska asteymaha laga laabtay, liiska cunaqabaatcynnada iyo amarada cunaqabateyn ka qaadista, si kor loogu qaado ka warqabka bulshada iyo hay'adaha, muhiimadda ay leedahay u hogaansanaanta Sharcigaan iyo Xeer-nidaamiye-yaashiisa.
  3. Hay'adaha Kormeerka iyo Baarista waxaa waajib ku ah inay ilaaliyaan xogta shaqsiga ama hay'adaha inta maxkamddi go'aan kama dambeys ka gaareyso ama muddada codsiga Racafaanka uu dhamaanaya.
  4. Hay'addaha Warbixinnada (Reporting Entities) waxaa waajib ku ah inay dejistaan nidaamyo iyo habraacyo kontorool oo gudaha ah oo waafaqsan Qodobka 17-aad ee Sharciga Ka Hortagga Lacag Dhaqidda iyo Maalgelinta Argagixisada, si'ay u xaqiijiyaan u hoggaansanaantooda ku aadan Sharcigan iyo xeer-nidaamiyayaashiisa.
  5. Cidkasta oo is hortaaga hawlaha Guddiga, Hay'addaha Dabagalka iyo Kormeerka ama ka horyimaada inuu la shaqeyo inta ay gudanaayaan hawshooda waxa uu galay denbi, waxaana lagu soo rogayaa ciqaabaha maamul, madani iyo ciqaabced ee ku haboon ee ku xuusan Qeybta 5-aad ee Sharciga Ka Hortagga Lacag Dhaqidda iyo Maalgelinta Argagixisada.

Qodobka 12aad: Ciqaabaha

Ku xadgudubka Sharcigan iyo Xeer-nidaamiye-yaashiisa waxaa lagu ciqaabaya si waafaqsan Qodobada 27-aad ilaa 29-aad ee Sharciga Ka Hortagga Lacag Dhaqidda Iyo Maalgelinta Argagixisada ee 2016.

CUTUBKA 4-AAD: DHAQAN-GALKA SHARCIGAN

Qodobka 13aad:

Xeer-nidaamiye-Yaasha Loogu Talagalay Dhaqangelinta Sharcigan

- Waxaa lasoo saaraya Xeer-nidaamiye-yaal waafaqsan Sharcigan oo haggaya arrimahaan:
1. Habraaca soo jeedinta asteymaha ka dhalanaaya Qaraarada Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay ama go'aamadda Dowladda Soomaaliya;
  2. Habraaca xayiraadda hantida iyo lacagaha shaqsiyaadka iyo hay'addaha la asteeyay;
  3. Habraaca ilaalinta xuquuqda garabyada sedexaad ee xayiraaddu taaban karto;
  4. Habraaca uruurinta cadeymaha iyo warbixinnada loo baahanyahay ee kusaabsan shaqsiyaadka iyo hay'addaha laga leeyahay dano khuseeya Sharcigaan iyo Xeer-nidaamiye-yaashiisa.
  5. Habraaca wax ka bedelista asteymaha iyo xayiraad ka qaadista lacagaha iyo hantida shakhsiyaadka iyo shirkadaha;
  6. Habraaca u oggolaanshaha Shakhsiyaadka iyo Hay'addaha la xayiray hantidooda, sidii ay u isticmaali lahaayeen hantida iyo lacagta ka reeban xayiraada, si waafaqsan Qodobka 9-aad ee Sharcigan.
  7. Nidaamka iyo habraaca hagaaya cabashooyinka ka dhanka ah asteymaha lasameeyay.
  8. Nidaamyada iyo habraacyada kale ee muhiimka u ah dhaqangelinta Sharcigan.

Qodobka 14aad:

Habka Soo Saarista Iyo Meelmarinta Xeerarka Dhaqangelinta Sharcigan

1. Wasiirka Maaliyadda oo latashanaaya xubnaha Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagixisada ayaa soo saarayaa xeer-nidaamiyayaasha lagu

- xusay sharcigan iyo kuwa kale ee aan la xussin ee lagu dhaqan gelinayo sharcigan isagoo hor geynaya Golaha Wasiirada si ay u ansixiyaan.
2. Xeer-nidaamiyeyasha lagu soo saaro Qodobkan farqadiisa laad, waa in ay waafaqsanaadaan Sharcigan.

Qodobka 15aad:

Hay'addaha Masuulka Ka Ah Dhaqan-Gelinta Sharcigan

1. Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagaxisada ayaa masuul ka ah korjoogteynta dhagangalka Sharcigan, ka gudoomidda warbixinnada rubuclaha iyo sanadlaha ah ee kusaabsan u hoggaansanaanta Sharcigaan Hay'addaha Dabagalka iyo Kormeerka iyo waliba u gudbinta iyo ka gacansiinta Xeer Ilaaliyaha Guud ee deeynta shakhsiyadka iyo hay'addaha maalgeliya argagaxisada.
2. Hay'addaha Dabagalka iyo Kormeerka ayaa soo saaraya warbixinno rubuclaha iyo sanadlaha ah, oo leh faahfaahinno dhameystiran, kuna saabsan u hoggaansanaanta Sharcigan iyo waliba tallooyin wax ku ool ah oo ku aadan xal u hclidda arrimaha warbixinnada kasoo muuqday.
3. Warbixinnada lagu xussay Faqradda 2-aad ee Qodobkaan waxaa loo Gudbinayaa Guddiga Qaran ee la Dagaalanka Lacag Dhaqidda iyo ka Hortagga Maalgelinta Argagaxisada oo dhaqangelinaya tallooyinka ku xusan warbixinnada.
4. Warbixinnada lagu xussay Faqradda 2-aad ee Qodobkaan waxaa sidoo kale loo gudbinaya Golaha Wasiiradda iyo Labada Aqal ee Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya.

Qodobka 16aad:

Dhaqan-galka Sharcigan

1. Sharcigani wuxuu dhaqan-gelayaa markii ay ansixiyaan Labada Aqal ee Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya, Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka saxiixo, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ee Jamhuuriyadda.
2. Haddii qodobo kamid ah Sharcigan iyo kuwa ku jira Sharci ama Xeer kale ay iska horyimaadaan, waxaaa lagu dhaqmayaa qodobadda Sharcigan.

